

ON SWITCH

www.onswitch.nl

Webinar 25 april 2024 voor:

SMARTICIPATIE
PARTICIPATIE ANNO NU

SMARTICIPATIE
PARTICIPATIE ANNO NU

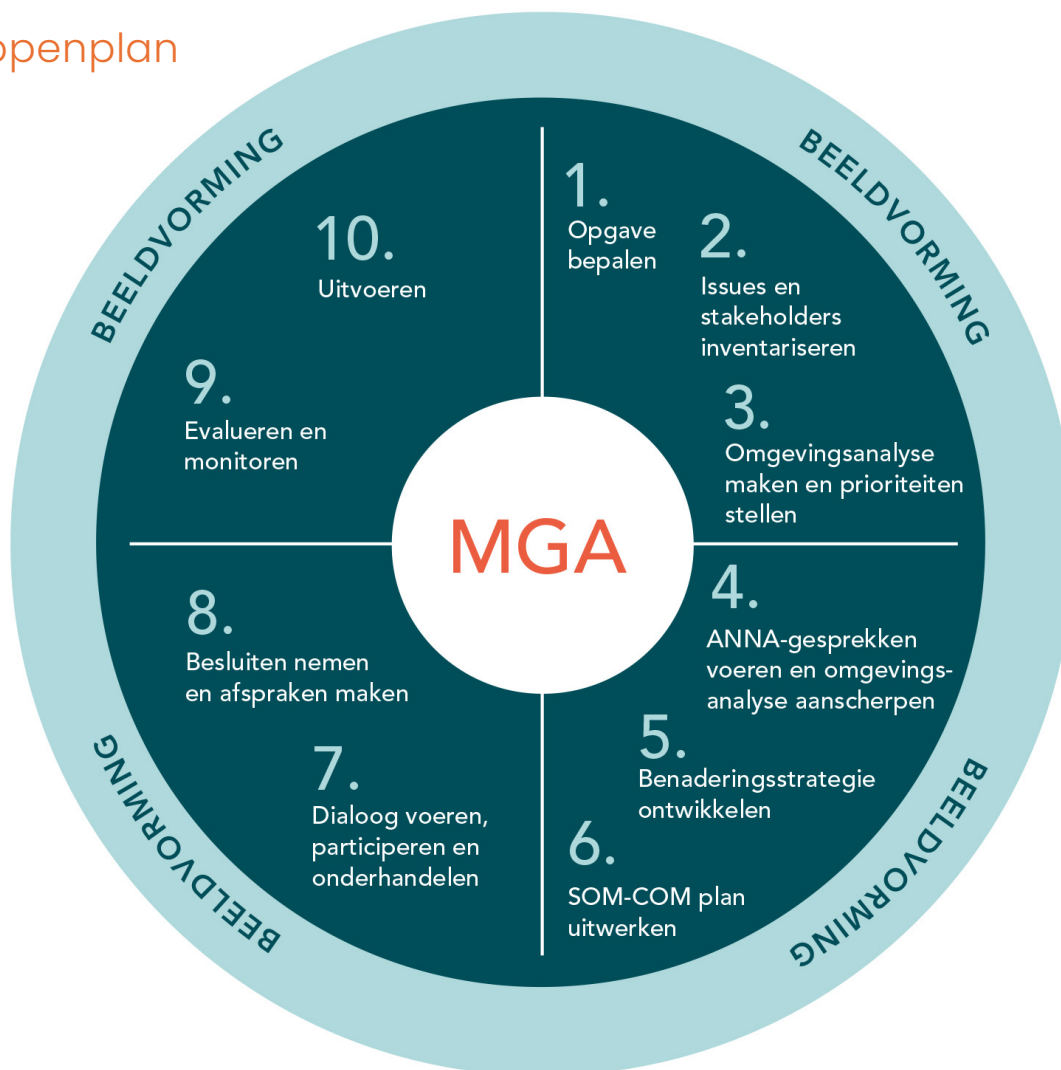

(Strategisch) omgevingsmanagement, communicatie en participatie...

- Zijn dit drie verschillende expertises?
- Hoe zijn de rollen verdeeld?
- En hoe kunnen ze elkaar versterken?

Dit, en meer, verkennen we in deze inspiratiesessie, samen met Monique Broekhoff, auteur van [Omgevingscommunicatie en Participatie, een praktisch stappenplan](#)

SOM-COM stappenplan

SOM-COM = strategisch omgevingsmanagement plus communicatie. Dit stappenplan is een aangepaste versie van de SOM-cirkel, Handboek Strategisch Omgevingsmanagement 2.0

	OMSCHRIJVING	rol SOM	rol COM
1	OPGAVE BEPALEN <ul style="list-style-type: none"> • Wat is het projectdoel? • Wat is het doel van omgevingsmanagement en communicatie? 	<ul style="list-style-type: none"> • Opgave en doelen op verschillende niveaus bepalen in overleg met projectmanager en COM 	<ul style="list-style-type: none"> • Opgave en doelen op verschillende niveaus bepalen in overleg met projectmanager en SOM
2	ISSUES EN STAKEHOLDERS INVENTARISEREN <ul style="list-style-type: none"> • Eerst de issues (=onderwerpen waar discussie over is én waar spanning op zit) • Dan pas alle stakeholders rondom die issues (wie heeft er een belang bij het issue en/of wie wordt erdoor geraakt?) • Zo zie je ook de 'unusual suspects' 	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgen voor meervoudig perspectief door betrekken van b.v. technici, risicomanagers, projectleiders en anderen intern, en zo mogelijk ook van buiten de organisatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Perspectief van stakeholders inbrengen. Als communicatie-professional denk je 'vanuit de doelgroep', dat komt goed van pas • Scherp omschrijven issues: waar zit de 'pijn'?
3	OMGEVINGSANALYSE MAKEN EN PRIORITEITEN STELLEN <ul style="list-style-type: none"> • SOM-COM matrix: welke stakeholder heeft welk belang bij ieder issue? • Hoe zwaar weegt dat belang? • En hoe spannend is dat issue voor deze stakeholder? • Hoeveel invloed heeft een stakeholder? • En hoeveel vertrouwen heeft hij in jouw organisatie? • Vanuit deze analyse prioriteiten stellen: met wie ga je wanneer, waarover in dialoog? 	<ul style="list-style-type: none"> • Inschatten van soort belangen, gewicht van die belangen en mate van spanning, invloed en vertrouwen samen met COM • Prioritaire issues en prioritaire stakeholders bepalen, samen met COM 	<ul style="list-style-type: none"> • Inschatten van soort belangen, gewicht van die belangen en mate van spanning, invloed en vertrouwen samen met SOM • Prioritaire issues en prioritaire stakeholders bepalen, samen met SOM
4	ANNA-GESPREKKEN VOEREN EN ANALYSE AANSCHERPEN <ul style="list-style-type: none"> • Verkennende gesprekken: Altijd Nagaan Nooit Aannemen (ANNA) • Hiermee omgevingsanalyse aanscherpen 	<ul style="list-style-type: none"> • ANNA-gesprekken voeren • Analyse aanscherpen 	<ul style="list-style-type: none"> • ANNA-gesprekken voorbereiden • Analyse aanscherpen
5	BENADERINGSSTRATEGIE ONTWIKKELEN <ul style="list-style-type: none"> • Participatieniveaus bepalen • Strategie op hoofdlijnen: conflict oplossen, vertrouwen bouwen, belangen bijeen brengen, positieve geluiden opzoeken • Nadenken over strategische interventies 	<ul style="list-style-type: none"> • Participatieniveaus en benaderingsstrategie uitwerken i.s.m. COM • Bepalen welke strategische interventies bijdragen aan zorgvuldig omgevingsproces, met COM • Intern commitment krijgen en mandaat regelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Participatieniveaus en benaderingsstrategie uitwerken i.s.m. SOM • Bepalen welke strategische interventies bijdragen aan zorgvuldig omgevingsproces, met SOM • Uitwerken frames, kernboodschappen, redeneerlijnen, mediastrategie, etc.

Suggestie rolverdeling
omgevingsmanager en
communicatieprofessional in
het SOM-COM stappenplan

	OMSCHRIJVING	rol SOM	rol COM
6	<p>SOM-COM PLAN UITWERKEN (VOORBEELD-OPZET)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inleiding: waarom werken vanuit MGA als grondhouding? 2. Doelen: projectopgave, doel SOM en COM, belangrijke momenten/mijlpalen? 3. Omgevingsanalyse: context, impact op de omgeving, beeldvorming, SOM-COM matrix 4. Benaderingsstrategie, participatieniveaus, strategische interventies, beeldvorming en (re)framing 5. Plan van aanpak: kernboodschap, redeneerlijnen, Q&A, contact- en communicatiekalender, interne afstemming, pers- en contactenlijst 6. Organisatie: interne afstemming, rollen en taken, overlegmomenten en budget 	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met COM praktisch plan uitwerken • Focus op taken en expertise SOM 	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met SOM praktisch plan uitwerken • Focus op taken en rol COM
7	<p>DIALOOG VOEREN, PARTICIPEREN EN ONDERHANDELEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met stakeholders verkennen van oplossingsmogelijkheden • Op basis van onderzochte oplossingsmogelijkheden werken richting een geïntegreerd pakket van maatregelen met zoveel mogelijk waarde (en mitigeren van verlies) voor elke belanghebbende • Bouwen van vertrouwen 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaders bepalen: welke onderwerpen lenen zich voor dialoog, welke niet • Onderhandelingen voorbereiden en voeren • Begeleiden participatiesessies, keukentafel- en bestuurlijke gesprekken e.d. • Monitoren voortgang en bijsturen waar nodig • Woordvoering 	<ul style="list-style-type: none"> • Communiceren over proces, keuzes daarin, mate van inspraak e.d. • Communicatief maken projectteam • Gesprekken voorbereiden • Organisatie participatiemomenten • Perscontacten (en soms ook: woordvoering) • Social media
8	<p>BESLUITEN NEMEN EN AFSPRAKEN MAKEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Besluitvorming • Afspraken vastleggen 	<ul style="list-style-type: none"> • Check op waarde: is die met voldoende zorg verdeeld? Is aan alle belangen gedacht? • Afspraken in concept formuleren • Aandacht voor intentie van de overeenkomst 	<ul style="list-style-type: none"> • Check teksten op begrijpelijkheid (B1 of B2), volledigheid vanuit perspectief stakeholders • Aandacht voor intentie van de overeenkomst
9	<p>EVALUEREN EN MONITOREN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tussentijds evalueren: zijn we op de goede weg? Bijsturen nodig? • Eindevaluatie intern • Eindevaluatie met stakeholders • Lessons learned delen binnen de organisatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatieproces ontwerpen en uitvoeren met COM • Uitkomsten delen met de organisatie om samen van te leren & te ontwikkelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatieproces ontwerpen en uitvoeren met SOM • Resultaten evaluatie delen met omgeving • Communicatie eigen organisatie
10	<p>PROJECT UITVOEREN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaak overdracht SOM en COM aan andere partijen, b.v. aannemers • Communicatie meer instrumenteel: wat, waar, wanneer en hoe • Blijvende betrokkenheid en sturen op betrouwbaarheid/reputatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Inhoud afspraken vastleggen en checken met stakeholders • Juridische checks 	<ul style="list-style-type: none"> • Begrijpelijk beschrijven afspraken vanuit de 'intentie' van de overeenkomst

Suggestie rolverdeling
omgevingsmanager en
communicatieprofessional in
het SOM-COM stappenplan

TIP

Denk niet in rollen en taken, maar in termen van **toegevoegde waarde**

- Welke expertises, talenten en ervaring zijn beschikbaar in het team?
- Wat heeft dit omgevingsproces nodig, op welk moment?
- Welke afspraken maken we daarover?
- Wat is er nog meer nodig, en waar halen we dat vandaan?

Een zorgvuldig en effectief omgevingsproces is een **team effort!**

Over de auteur

Monique Broekhoff (1969) is gespecialiseerd in strategisch omgevingsmanagement (SOM), omgevingscommunicatie (COM) en verandertrajecten. Ze werkt sinds 25 jaar als zelfstandig adviseur en trainer voor grote bedrijven, ministeries, provincies, gemeenten, politie, woningcorporaties, waterschappen, netbeheerders, faunabeheereenheden en natuurorganisaties.

De laatste jaren maakt zij zich sterk voor de toegevoegde waarde van communicatie in omgevingsprocessen. Ze geeft trainingen SOM-COM, leidt co-trainers op, ontwikkelt *serious games* en begeleidt implementatietrajecten voor organisaties die meer omgevingsgericht willen werken.

Haar kennis, inzichten en ervaringen deelt ze met veel plezier in dit boek.

www.onswitch.nl

SMARTICIPATIE
PARTICIPATIE ANNO NU

ON
SWITCH

Dank voor het meedenken!

Hartelijke groeten,
Monique Broekhoff